

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΑ

Ἡ Ἐταιρεία «ΤΥΠΟΣ» μὲ τὸ βιβλίο τοῦ Μητσάκη, πὺν κυκλοφόρησε τούτη τῆ βδομάδα, δὲν προσφέρει μόνον ἓνα ἀληθινὰ διαλεχτὸ ἀνάγνωσμα στὸ ἀναγνωστικὸ κοινόν, μὰ κυριολεκτικὰ ξαναζωντανεῖ ἓναν ξεχωριστὸ Ἑλληνα λογογράφου, πὺν τίμησε τὰ νεοελληνικὰ γράμματα καὶ θὰν τὰ τιμοῦσε ἀκόμα περισσότερο, ἂν ἡ Ἐταιρεία «ΤΥΠΟΣ», ἀντὶ νὰ ἰδρυθεῖ πρόπερσι, εἶχε ἰδρυθεῖ πρὸ εἴκοσι πέντε - τριάντα χρόνια.

Μὴν παραξενεύοσαστε. Ὁ πρόωρος πνευματικὸς θάνατος τοῦ Μητσάκη, ἡ τρέλλα του μ' ἄλλα λόγια, εἶχε γιὰ κυριώτερη ἀφορμὴ τὸν πόθο του νὰ βγάλει βιβλίο καὶ τὸν καημὸ του πὺν δὲν μπορούσε νὰν τὸ βγάλει. Τὸ ξομολογεῖται καὶ μόνος του σ' ἓνα ἀπὸ τὰ φιλοσοφικώτατα ἄξιόμιατά του : «Οἱ παλαιοὶ οἶνοι ὠριμάζοντες πολὺ, σπάζουν ἐνίοτε τὴν μοτιλίαν. Αἱ σολιαὶ ἰδέαι, παραμένουσι ἐπὶ πολὺ ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἀνοικνούμεναι ἀνεκτέλεστοι, σπάζουν ἐνίοτε τὸ κεφάλι». Μὰ ἰδέα του παλιά, πὺν τοῦ εἶχε καταστήσει σιγὰ σιγὰ, κ' ἐπίμονη ἰδέα (idée fixe) εἶταν τὸ σιμάζεμα τῶν ἔργων του καὶ ἡ ἔκδοσή τους σὲ βιβλίο. Μερικὰ μάλιστα ἀπ' αὐτὰ τὰ εἶχε ταχτοποιήσει γιὰ ἔκδοση καὶ τὰ εἶχε ταξινομήσει μάλιστα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ μερικὰ χειρόγραφα του πὺν μὰς ἐμπιστεύθηκε ὁ ἀδερφός του. Σήμερα ἓνας λογογράφος, μὲ τὴν ἀξία καὶ μὲ τὴν φήμη πὺν εἶχε τότε ὁ Μητσάκης, θάδερσκε ἀμέσως ἔκδοτή καὶ θὰ καλοπληρώνοτανε μάλιστα. Στὴν ἐποχὴ του ὅμως, δὴ καὶ εἴκοσι πέντε - τριάντα χρόνια, ὁ ἔκδοτης εἶτανε ἓνα ἀπὸ τὰ στανιώτερα φαινόμενα, καὶ γιὰ νὰ σοῦ βγάλει ἓνα βιβλίο, κύριε Βουτυρᾷ (καὶ σὲ ξεχωρίζω, γιατί τυπώνονται τώρα δυὸ τρία βιβλία σου μαζί ἀπὸ ἰσαριθμοὺς ἔκδοτες), ἔπρεπε νὰ πᾶς νὰ παρακαλέσεις, κὶ ὁ.χι μόνον νὰ τὸ δώσεις χάρισμα (αὐτὸ εἶταν τὸ λιγότερο), καὶ νὰ βάλεις καὶ τὰ μισά, τοὺλάχιστο, ἔξοδα, καὶ στὸ τέλος, ἂν τὸ βιβλίο σου πουλιότανε ὅλο, γινότανε, δηλαδή, ἀνύπεραστος, νὰ σοῦ δώσει ὁ κ. ἔκδοτης, ἀπὸ μεγάλῃ του ἐπιείκεια, γι' ἀμοιβή, γιὰ συγγραφικὰ δικαιώματα, δυὸ τρία εἰκοσιπεντάργικα, ἔτσι, γιὰ νὰν τὰ πιεῖς μπῆρα μὲ τοὺς φίλους σου.

Ὁ Μητσάκης γύρισε, γύρεψε παντοῦ, μὰ ἔκδοτή δὲν εἶρισκε. Στὸν πρόλογο τοῦ κλασικοῦ πρὸς «Παράπονου τοῦ μαριάρου» γράφει : «Τὰς δοκιμασίας καὶ τὰ συμβάντ, αὐτά, ἴσως ἀποφασίσω ποτὲ ἐν ἐκτίσει νὰ διηγηθῶ, καὶ τὸ πόνημα, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἐπικληθῆ «Οἱ Ἐκδοταὶ ἐν Ἑλλάδ», θὰ ἠμποροῦσα νὰ διαθεβαίωσω ἀπὸ τώρα, ἂνε ἐγωισμοῦ, ὅτι θὰ εἶναι ἔξαιρέτως καὶ διδακτικὸν καὶ διασκεδαστικόν». Δὲν ἔφταγε ὁ Μητσάκης πὺν δὲν εἶρισκε ἔκδοτή γιὰ τὰ ἔργα του, οὔτε οἱ ἔκδοτες φταίγανε καὶ τόσο πὺν δὲν τυπώνανε βιβλίο τοῦ Μητσάκη. Εἶταν τέτοια ἡ κατάσταση τότε. Οἱ ἄνθρωποι διαβάζανε λίγο τότε, καὶ μάλιστα βιβλία τῆς «ἐλαφροῦς φιλολογίας», ὅπως λέγανε τὴ δημοσιογραφικὴ φιλολογία. Ποιὸς ἀποκοτοῦσε νὰ βγάλει ἓνα βιβλίο, πὺν

δὲ θάγοραζότανε παρὰ μόνον ἀπὸ λίγους, ἐλάχιστους βιβλιόφιλους ; Κ' ἔτσι ὁ Μητσάκης ἔμεινε δίχως βιβλίο, μὲ σκόρπιο καὶ σκεδὸν χαμένο τὸ πολύτιμο ἔργο του σὲ διάφορες ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, κ' ἔτσι ὁ καημὸς αὐτὸς σιγὰ σιγὰ, πὺν ὅσο πῆγαινε καὶ τοῦ δυνάμωνε, τοῦ κλόνησε τὸ μυαλό.

Μὲ τὴ στοργὴ πὺνδεῖξε ἡ Ἐταιρεία «ΤΥΠΟΣ» νὰ περιμαζέψει σήμερα τὰ σκορπισμένα δὴ καὶ καὶ καὶ σκεδὸν χαμένα ἔργα του, νὰν τὰ ταχτοποιήσει, νὰν τοὺς δώσει τὴ μορφή βιβλίου φιλολογικῆ καὶ νὰν γνήσει νὰν τὸ ἐκδίδει κατὰ τόμους, ἀποδείχνει θεοφάνερα κείνο πὺν εἶπα στὴν ἀρχὴ ἀρχή : Πὺν ἂν εἶχε ἰδρυθεῖ τὸ εἴκοσι πέντε - τριάντα χρόνια ἡ ἔκδοτικὴ αὐτὴ Ἐταιρεία, θάβγαζε τὸ βιβλίο πὺν ὄνειροπολοῦσε ὁ ἀτυχὸς Μητσάκης, γιατί ἔκεινοι πὺν τὴ διευθύνουσε θὰ εἶντουσαν σὲ θέση νὰ ἐχτημήσουν, καὶ ἀπὸ ἔκδοτικὴ ἔποψη τὴν ἀξία του, κ' ἔτσι τὰ νεοελληνικὰ γράμματα δὲ θὰ χάνανε τόσο πρόωρα, καὶ πῆγαινε στὴν πνευματικὴ του ἀκαμῆ, ἓνα διαλεχτὸ ἔργατῆ τους.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— Ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀριστέιδης Φουτυρίδης, συνεχίζοντας τὴν πατριωτικώτατη, μπορεῖ νὰ τὴν πρὶ κανεῖς, ἐργασία του, στὴ σύγχρονι φιλολογίᾳ μας, ἔβγαλε στὴ Νέα Ὑόρκη ἓναν καλλιτεχνικὸν τόμο μὲ τὸν τίτλον «Νεοελληνικὰ διηγήματα» (Modern Greek Stories), μὲ διηγήματα τοῦ Καρκαβίτσα, Βιζυνοῦ, Δροσίνῃ, Ξενοπούλου, Πολιτῆ, Ἀργύρη Ἑφταλιώτη, Κωστῆ Παλαμᾷ, Παπαδιαμάντη καὶ Θερασίου Καστανάκη. Τρία ἀπ' αὐτὰ τὰ διηγήματα τᾶχει μεταφράσει ἡ κ. Δήμητρα Βακά, πὺνχει γράφει καὶ τὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ μεγάλη σημασίαν πὺνχουν τέτοια βιβλία, γιατί κάνουνε γνωστὴ στὴν Εὐρώπῃ τὴ σύγχρονι πνευματικὴ κίνησι τῆς χώρας μας, θὰ παρατηροῦσαμε στοὺς μεταφραστές, καὶ ξεχωριστὰ στὸν κ. Φουτυρίδη, πὺν τὸ βιβλίο του : (Kostas Palamas: Life in movable) κουβεντιάστηκε τόσο πολὺν καὶ κριθῆκε τόσο εἰνδοκαστὸν Ἀγγλικὸν τύπον, θὰ παρατηροῦσαμε λοιπὸν στοὺς μεταφραστές, πὺν δὲ θὰ ζημιωνόντουσαν οὔτε αὐτοί, οὔτε ἡ νεοελληνικὴ φιλολογία, ἂν παίρνανε ὁδηγὸν γιὰ τὴν ἐκλογὴ τῶν διηγημάτων πὺν μεταφράσανε τὰ «55 Ἑλληνικὰ Διηγήματα» τοῦ Ζηκάκη, γιατί, ξεφυλλίζοντας τα, θὰ βλέπανε πὺν ὑπάρχει καὶ κάποιος Ὑψηλῆς τοῦ ἔγραψε διηγήματα, καὶ κάποιος Κώστας Παρορίτης καὶ κάποιος, δὲν ξαίρομε ποιοῦ ἄλλος, πὺν μπορούσε ἀξιόλογα νὰ πῆσει τίς σελίδες πὺν πιάνει τὸ διηγηματὸν τοῦ ἀξιόλογου ἴσως σ' ἄλλα, ἀγνωστοῦ ὅμως ὀλωσδιόλου καὶ πρωτόκουστου στὸ φιλολογικὸν κόσμον κ. Θερασίου Καστανάκη, πὺν τὸνομά του φηγοῦράει ἀνάμεσα στὰ ὀνόματα τοῦ Παλαμᾷ καὶ τοῦ Παπαδιαμάντη. Μὲ τὸ βιβλίο τοῦ ἔκδοτη Ζηκάκη ὡς ὁδηγὸν οἱ μεταφραστές

θά παρουσιάζοντουσαν πῶ ὀπωσθήσατε συχρονισμένοι, κι ὄχι τόσο καθυστερημένοι, στὸ νεοελληνικὸ δῆγημα.

***

— Ὁ ποιητὴς Κ. Γ. Καρυωτάκης, πού βραβεύτηκε στὸν τελευταῖο Φιλαδέλφειο διαγωνισμό, εἶχε τὴν κλοσούνη νὰ δώσει ἔξη ἀπὸ τὰ βραβευμένα τραγούδια του στὸ «Νουμῶ», τὴν «Ἐγγένεια», τὴν «Ἀττική», τοὺς «Ποιητές», τὴν «Ἀθήνας», τὴν «Πολύμνια» κ' ἓνα ἀφιερωμένο σὲ κάποιο φίλο του. Τὰ τραγούδια αὐτὰ θὰν ἀρχινήσουμε ἀπὸ τὴν ἐρχόμενη βδομάδα, δημοσιεύοντας ἀπὸ δυὸ σὲ κάθε φύλλο. Ὁ Καρυωτάκης, καθὼς εἶναι γνωστὸ στὰς ἀναγνώστες μας, βραβεύτηκε κι στὸ δαγωνισμὸ τοῦ «Νουμῶ» γιὰ «παιδικὰ τραγούδια».

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Μιά περιεργὴ θεωρία : "Ἄνθρωποι καὶ μέταλλα.—" Ἐνα καινούριο ρομάντζο τοῦ κ. René Bellanger.— Ὁ ποιητὴς Ἄρσ. Μαρτέλ κατὰ τοῦ... Κωνσταντινισμοῦ.

Τὸ τελευταῖο τεῦχος τῆς «Revue Contemporaine» μᾶς πληροφορεῖ πὼς ὁ κ. Jolliyet Castellet ἔδωκε ἓνα περιεργὸ βιβλίο πού ἀγγράφεται : «Matura Mystica». Ὁ συγγραφέας του μᾶς μπάζει στὸ παλάτι τοῦ Μάγου Μερλέν, καὶ στοὺς μπαξέδες τῆς νεράιδας Βιβιάνας. Βιβλίο περιεργὸ, πού σ' αὐτὸ ὁ Castellet ἐξηγεῖ τὸν ἄνθρωπο, παραβῶλλοντας τὴ ζωὴ του μὲ τὴ ζωὴ τῶν μετάλλων, γιατί, καθὼς λέει, κι αὐτὰ ζοῦν καὶ πεθαίνουνε σὰν τὸν ἄνθρωπο. Ἐχουν κι αὐτὰ τὰ πάθη τους, πού τὰ διευθύνει μιὰ μυστηριώδης δύναμη. Κι συμπεραίνει πὼς ὁ Μονισμός εἶναι ὁ νόμος τῆς Φύσης. Θεός, Ὁνειρο, Πραγματικότητα, κάνουν ἓνα καὶ μόνο πρᾶμα γι αὐτόν. Τὸ πνεῦμα κ' ἡ ὕλη δὲν εἶναι παρὰ παραλλαγὴς διαφορὴς μιᾶς καὶ μόνης οὐσίας. Ἐξ ἄλλου οἱ ἄνθρωποι, ὄντας μόρια ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄργανισμοῦ, δὲν μπορούνε νὰ σκεφτοῦν τὸν ἄλλο τὸν πλησίον τους, χωρὶς νὰ καταστρέψουν καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ τους. Τὴν ἡμέρα πού θὰ καλοχωνέψουν αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ἢ Ἀγάπη θὰ νικήσει τὸ Μῖσος, καὶ ἢ Ἐπιτυχία, καρπὸς τῆς Ἀρμονίας, θὰ βασιλέψει στὸν κόσμον.

— Κάθε ἀνοιχτομάτης ἄνθρωπος, βλέποντας τὴν τρέλα ποῦ πιασε τώρα - τώρα τοὺς ὁμοίους του, νὰ φεύγουν ἀπ' τὴς πατρίδες τους καὶ νάφινουν τὰ σπῆτα τους, τὴς οἰκογένειές τους, τὴ γῆ, τὸ μόνο πλοῦτο τους, καὶ νὰ μαζεύονται στὴς πολιτείες, δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ τρέμει ἀποβλέποντας στὰ ἀποτελέσματα τὰ τραγικὰ, πού μιὰ τέτια τρέλα, ἐξακολουθώντας ἀδιάκοπα, χωρὶς ἄλλο θάποφere. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ κινυνεύουμε νὰ πεθάνουμε τῆς πείνας. Πρέπει ὁ κόσμος νάγαπήσει τὸ χωριὸ του, νάσχοληθεῖ μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς, πού εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς πλοῦτος, γιατί ἀπ' αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος τρέφεται. Τὸ ρομάντζο τοῦ René Bellanger «Ἡ ἐπιστροφή στὸ χωριό», σ' αὐτόν τὸ σκοπὸ ἀποβλέπει. Ὁ κόμης Fleury de Brunoy ἀπὸ γονεὺς ἐπαρχιώτες, πέρασε τὰ νιάτα του διασκεδάζοντας. Μιά σφαῖρα ὄμως στὸν πόλεμον κ' ἢ ἀγάπη νεαρῆς ἐπαρχιώτισσας τὸν ἔκαναν νάλλάξει τρόπο ζωῆς

κι ἀντὶ τῆς θορυβώδικης ζωῆς τοῦ Παρισιοῦ νὰ διαλέξει τὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ. Κι νὰ τον γιὰ πάντα φίλος τοῦ χωριοῦ. Ὁ συγγραφέας ἀφίνει νὰ μιλοῦνε μόνον τοὺς τὰ γεγονότα, χωρὶς νὰ κάνει καμιά ἐπιμέτρηση. Μὰ ὅποιος διαβάσει τὸ βιβλίο του αὐτό, νοιώθει ἀμέσως πὼς κείνος πού τὴ γράφει βλέπει πολὺ ψηλοτέρα καὶ δὲν ἔχει γιὰ μοναδικὸ σκοπὸ του νὰ εἰς διασκεδάσει. Ἀλλὰ θάθελε καὶ κανεὶς ἀπὸ μέρους τοῦ συγγραφέα περισσότερη προσοχὴ στὴ γλώσσα καὶ τελειότητα στὴν ἔκφραση. Τέτιες φράσεις. λ. γ., θάπρεπε νὰ τὴς ἀποφεύγει : «Τὰ τριαντάφυλλα, πιθιωνόταξ νάγαπηθοῦν, ἀνοίγουν, στὴ βραδινὴ ὁμορφιά, τὴς γεμάτες ἀπὸ ἄρωμα στάμνες τους». Φράσεις τοῦ μιλῶντος κακοχωνεμένο Ντανούντσιου.

— Πῦρ καὶ μανία στὸ νέο του βιβλίο «Διάνες καὶ Ταξέν» (δὲν ἔχουμε στὴ γλώσσα μας λέξη κατὰλληλὴ πού νὰ ἐκφράζει τὰ χτυπήματα τῆς καμπάνας γιὰ τὸν πόλεμον ἢ γιὰ πυρκαγιές), ὁ Arsène Martel. Μᾶς προειδοποιεῖ, μὲ τὴν πρώτη φράση ποῦχει βάλλει ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ βιβλίου : «Boches vous êtes des haudistes» (Γερμανοὶ, εἰστε ληστές). Ὁλο τὸ βιβλίο γεμάτο κατὰρες κι ὀργή. Ζητεῖ ἀπὸ τὴ Νέμεση νὰ κατακεραυνώσει τὸν Κάϊξερ καὶ τὴς ὀρδές του. Δὲν ἀπελπίζεται οὔτε στὴς σοβαρότερες στιγμῆς. Γιὰ νὰ δυνάμωσει τὴν πίστη του, στηρίζεται στὸν Ἐπίκτητον καὶ στὸ Μέναντρο καὶ σ' ἄλλους τοὺς ἀρχαίους.

Μὲ τοὺς στίχους αὐτοὺς, τοὺς πύρινοὺς, πού τοὺς δίνουμε σὲ πρόχειρη μετάφραση, κατακεραυνώνεται... τὴν οὐδετερότητα τῆς Ἑλλάδας :

Ἑλληνικὴ λαέ! σὰν τοὺς καιροὺς τῆς πανώρης Ἑλένης
Δὲ θὰ τρέξεις κατὰ πάνω στὸν ἄρπαγα τῆς δόξας σου;
Πνοὴ ντροπῆς φύσῃς στοὺς κόμπους σου.
Μιά Ἑλένη εἶν' ἢ δόξα σου καὶ τῆς ὀφείλεις τὴν καρδιά σου

Δὲν ἀκούς λοιπὸν πᾶ τὴ φωνὴ τοῦ θαλάσσιου θεοῦ Νηρέα
πού προλέγει στὸν Πάρη : «Ἄπ' τὸ θεὸ καταραμένος εἶσαι!
Οἱ Ἑλληνες τὴν καταραμένη γεννιά σου θὰ καταστρέψουν
κι ὁ Μενέλαος θὰ ξαναφέρει τὴν ὁμορφὴν στὸ σπῆτι του.

Ἄδικα θὰ προσπαθήσεις τοῦ πολέμου τὴ σύγκρουση νάπο
τὸ βαρὺ ἀκόντιον, τὸ τόξον τοῦ Κρητικοῦ
Τὸν Αἶακα τὸν ἀτρόμητον πού τὸ σῶμα του στυλῶνει
Τὸν Τεύκρον τὸ λυκόκορμον : τὸ Σθένειον μὲ τὴ βαρεῖα φαρέτρα

Ἄδικα θὰ κοιμηθεῖς στὴν ἀγκαλιά τῆς γυναίκας
πού τὸ ζηλιάρικο πάθος σου στὸ ἴλιον θὰ κρύψει.
Σὰ δαυλοὶ θὰ φλογιστοῦν τῆς Περγάμου σου τὰ παλάτια
Γιατὶ θυμὸς πὼς ὁ Τυδέας ἔχει ψυχὴ λιονταριοῦ».

Θάποτολμούσαμε νὰ παρατηρήσουμε στὸν κ. Μαρτέλ, πὼς ἢ ποιήση ἅμα κατακυλάει στὸν κομματισμὸ, ὅσο κι ἂν δικαιολογείται ὁ κομματισμὸς αὐτὸς ἀπὸ πατριωτικὸ πόνον, χάνει παραπολὺ ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τῆς. Ἡ ποιήση, ὅταν δὲν τὰ καταφέρει νὰ σταθεῖ ἀπάνω κι ἀπὸ τὴ στενὴ ἀκόμα ἀντίληψη τῆς πατρίδας, ὅταν δηλ. δὲν τὰ καταφέρει τὴν ἀντίληψη αὐτὴ νὰ τὴν πλατύνει, ἂν ὄχι καὶ νὰν τὴ γενικεύει, ἂς προσπαθεῖ τουλάχιστον νὰ μὴ λερώνει τὸ αἰθέριον ντύμα τῆς στοῦ κομματισμοῦ τὰ ὄχι καὶ τόσο ὀλοκάθαρα νερά. Ἐνας πολιτικὸς ἀρθρογράφος ἢ μπορεῖ ἀξιόλογα νὰ βάλλει ὡς ἐπικεφαλίδα ἢ ὡς τίτλον στὰ ἀρθρα του τὸ : «Boches vous êtes des haudistes!». Μὰ ἓνας ποιητὴς;...

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

«ΤΑ ΠΕΡΙΩΜΕΝΑ». — Με μεγάλη επιτυχία παίζεται το καινούριο αυτό κοινωνικό δράμα του Ξενοπούλου στο θέατρο «Διονύσια» από το θέατρο της κ. Κυβέλης και περαρέσει στον κόσμο. Μπορεί νάναι άνεβατο δράμα, ή «θέση» του (γιατί είναι δράμα με τίτλο) μπορεί νάναι κάπως φτηνότερη, μόνο και μόνο για να προκαλέσει σκηνικό ενδιαφέρον, μα δεν μπορεί κι ό δυσκολότερος νάν τάρνηθει πώς έχει κι αυτό, όπως και τα περισσότερα σκηνικά έργα του Ξ. τη λεγόμενη «σκηνική οικονομία» και διάλογο ζωντανό — χαρακτηριστικά αναφαίρετα του Ξ. και τα δυό. Τα «Περιομέννα» είναι υπεράξιος σύντροφος της «Φωτεινής Σάντρα».

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΑ ΒΟΛΙΩΤΙΚΑ

Αγαπητέ Νομά,

Θάκανε βέβαια εντύπωση το τηλεγράφημα που δημοσιεύθηκε στο «Εμπρός», αν και συνήθισε ό κόσμος τις ειδήσεις αυτές, ότι δηθεν οι πατεράδες του Βόλου δε θέλουνε τη δημοτική στα σχολεία και θάναγκα-στούνε νάποσύρουνε τα παιδιά τους. Γνώρισε λοιπόν ότι, όπως παντού, έτσι και δω, και μάλιστα περισσότερο εδώ, αγαπήσανε τη δημοτική όχι μόνο οι μαθητές αλλά κι οι πατεράδες και βλέπετε με ευχαρίστηση, οι ίδιοι, να διαβάζουνε τα καινούρια βιβλία των παιδιών τους. Οι δε κύριοι που θέλουνε να παραστήσουνε τον προσευτικό Βόλο ως πόλη που δε θέλει τη δημοτική, δεν έχουνε παιδιά, και κατάλληλη απάντηση σ' αυτούς έδωσε προχτές στον «Ταχυδρόμο» ένας άληθινός πατέρας, που γράφει την καθαρύουσα, γιατί αυτήνε του μάθανε στο σχολειό αγάπησε όμως τη ζωντανή δημοτική, βλέποντας την πρόοδο των παιδιών του με τα καινούρια βιβλία. Άς μη χαιρέται, λοιπόν, το «Εμπρός» με την ψευτική είδηση.

Βόλος 30—9—20.

ΕΝΑΣ ΒΟΛΙΩΤΗΣ

ΟΙ ΤΑΛΑΡΑΔΕΣ

Πάτρα 15 του Σεπτεμβρη 1920

Αγαπητέ Νομά,

Τό κράτος έχτρεύεται τα γράμματα, έχτρεύεται τη μόρφωση του λαού, αυτό δε μπορεί νάν τάρνηθει κανείς· έδειξε άδιαφορία στο γλωσσικό ζήτημα, άδιαφορία στην οικονομική κατάσταση του δασκάλου, άφροντισία για τη δημιουργία δασκαλικού προσώπου της προκοπής, δεν πρόλαβε την έρημωση των διδασκαλικών θέσεων και αύριο δε θά μαθαίνουμε γράμματα, καθώς πάμε, κι όλα αυτά στην εποχή, που

οι Βούλγαροι καταφέρανε να μάθουνε βουλγάρικα όλη τη Μακεδονία!

Μα δεν έφταναν όλα αυτά στο κράτος, και είπε: «Στάσου· κάτι λείπει ακόμα. Άς κάνουμε το χαρτόσημο της έγγραφης πενήντα δραχμές, ως ανεβάσουμε τα βιβλιόσημα, ως αφήσουμε τα σχολεία να φτειάνουνε μόνο τους τα θρανία και σγυα σγυα... κάνουμε κι άλλα.

Έτσι το κράτος θά «άντεπεξέλιθη» στις ανάγκες του ταμείου του, ενώ θά πετύχει και κάτι άλλα: χωρίς, δηλαδή, να ενοχλήσει τους φίλους του τους ταλαράδες (150 εκατομμυριούχους έχουμε στην Πάτρα, που οι περισσότεροι είναι νεόπλουτοι!) με μια δίκαια φορολογία, θάν τους δώσει το προνόμιο να μαθαίνουν αυτοί μονάχα τα παιδιά τους γράμματα, θά γιομίσει τα συρτάρια του ταμείου και θά δώσει τόκους ύστερα στους ταλαράδες και τα παιδιά του λαού θάν τάφισε στην άμορφωσιά, στην υποδούλωση, στη διαφθορά, στη δυστυχία.

Θάν τα προσέξουν αυτά εκείνοι που θά κάμουνε την περίφημη «ανάθεωρηση του Συντάγματος»;

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

***

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Φίλε Νομά,

Δε νομίζεις πως δεν αξίζουνε τρία ύλαραχα άρθρα στην έφημερίδα «Ανατολή», για να υποστηρίζουνε τόσο άδύνατα επιχειρήματα κατά του Έλληνογλωσσίου ποιητή Αθανασιάδη; (Ο άρθρογράφος κ. «Όμπερον», διάβασε μονάχα και δε μελέτησε την κριτική που έγραψε ό Ρήγας Γκόλφης για το γαλλόγλωσσο ποιητή. Άλλιώς δεν ξηγιέται πως δεν πρόσεξε στα χαρακτηριστικά κομμάτια της κριτικής, που κάθε άλλο παρά μεγαλοφυία κηρύχνει τον κ. Αθανασιάδη. Ίσα ίσα έμεις είδαμε ό Ρήγας Γκόλφης να έχει επιφύλαξεις και τις επαινετικές γνώμες των Γάλλων έπισημων κριτικών. Αυτό όμως, θαρρώ, δεν πάει να πεί πως ή αξία της ποίησης του Αθανασιάδη, είναι έτσι όπως τα παρασταίνει τα πράματα ό κ. Όμπερον, που μās ειπε βέβαια ένα σωρό γενικότητες, μα δεν κάθησε διάλου να μās αποδείξει πως ό,τι λέει είναι και πραγματικά έτσι. Μπορεί, βέβαια, ή ποίηση του Αθανασιάδη να μην του άρέσει καθόλου, εκεί που σ' άλλους άρέσει πολύ. Τί φταεί ό ποιητής, και τονε θάνει μπροστά με τόσο σκληρό και όχι πολύ ειγενικό τρόπο; Θύμωσε τάχατες, επειδή ό «Νομάς» ξόδεψε τόσες στήλες του; Μα ή ιδουλειά του «Νομάς» τάχατες δεν είναι αυτή, ή κριτική για τη λογοτεχνία, δική μας και ξένη; Άν ό κ. Όμπερον νομίζει πως ό Ρήγας Γκόλφης στάθηκε έπεικτής στην κριτική του για τον Αθανασιάδη, εγώ το εναντίο έχω τη γνώμη πως φάνηκε πολύ άδυστηρός. Τί έχει νάπαντήσει σ' αυτό, ύστερ' από τα τρία του άρθρα;

Δικός σου
ΠΡΟΣΕΧΤΙΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— Έπειδή ο Καρθαίος θάνατο άπασχολημένος ίσαμε τὸ τέλος τοῦ Δεκέμβρη μετὸ «Δὸν Κιχώτη» γιά νά τελειώσει τὸ άθάνατο ρομάντζο τοῦ Θεορβαντῆς μέσα στὸν τόμο τοῦ 92), παρακαλέσαμε τὴ συνεγατίτισά μας Graziella (Δα Βιβὴ Σκούρα), καὶ δέχτηκε πρόθυμα, νινάλάβει τὴ στήλη τῆς «Ξένης Φιλολογίας» γιὰ τοὺς τρεῖς τούτους μῆνες.

— Ἐγὼν ἐπιθεωρητὴ. Λάβαμε τὰ δυὸ ἄρθρα κ' εὐχαριστοῦμε. Ὅ,τι ἄλλο ἔχεις νά γράψεις, τὸ δεχόμαστε πρόθυμα.—κ. Σ. ε. μ. λ. Δυστυχῶς δὲ μᾶς μένει καιρὸς. Γιὰ νά δημοσιευτεῖ θά εἶπαι πὼς τὸ βρήκαμε καλὸ. Τὸ πάρα πῖνω φιλοχρηθεῖ μετὸ πολὺ γράψιμο καὶ διάβασμα, καὶ τὸ ἀκόμα πῖνω πῖνω ἀπὸ τὴ θεία φώτιση. Ἴσως κάποια ἔλλειψη συνέχειας τοῦ μεσιανοῦ κομματιοῦ μετὸ πρῶτο καὶ τὸ τελευταῖο νά εἶναι κάπως ψεγάδι.—κ. Χ. Χ. Ναί, ὁ Ζέφυρος Βραδυνὸς ἔλειπε δυὸ τρεῖς βδομάδες στὴν Εὐρώπη. Ὅμως τώρα βρίσκειται πάλι ἐδῶ.—κ. Β. Α. Φαν. Εὐχαριστοῦμε γιά τὸ γράμμα σου, καὶ τὶ συχαρήμα μας, γιατί δείχνεις πὼς θές νά μάθεις καὶ θά μάθεις. Τὸ «Ποιοὶ νῆναι» ἔχει πολλὴ ποίηση. Ὅμως τοῦ λείπει κάποια πεκνότητα: «...μοῦ μοιάζει σὰν παλιὸς, πολὺ παλιὸς, σὶ νά τὸν εἶδα πρὶν ἀπ' τὴ ζωὴ καθὼς τὸν βλέπεις τώρα κ' ὄχι ἀλλιῶς.» Αὐτὸ λ. χ. τὸ «ὄχι ἀλλιῶς» κρέμεται σὰν ἄχρηστο κουρέλι κτλ. Ἀκόμα ἀπόφευγε, μέσα στοὺς κανονικοὺς ἐντεκασύλλαβους, στίχους σὰν καὶ τοῦτο: «Τί δὲν τὸν γνώρισα καμιά βολά», πούχει τομὴ στὴν ἔχτη συλλαβὴ μετὸ προπαροξύτονη λέξη, εἶσι πού χωρίζεται σὲ δυὸ κομμάτια πεντασύλλαβα: «Τί δὲν τὸν γνώρισα καμιά φερῶ», καὶ ταράζει τὸ ρυθμὸ, δίχως νά δικαιολογίεται αὐτὴ ἡ ταράχη ἀπὸ τὸ νόημα.—κ. Ἰ.κ. Δαστ. Τοῦ «Στὸν Π. Μ.» τοῦ λείπει κάποια φρεσκάδα, κάποια κουβέντα πού νά πρωτολέγεται, κάποια καινούργια εἰκόνα ἢ μουσικὴ κ' ἀκόμα ἐκείνο τὸ «τοὺς αἰθέρας» γτυπάει δασκαλικὸ. Οἱ «Βρ. Ἰσκ.» πάλι ἔχει κάποια φτιαχτὴ σκοτεινάδα, καὶ μερικὰ πράγματα πού δὲ μοιάζει νά λένε ποιλιά:

«Μητ' ὁ Βοριάς δὲν ἔσωσε
Τὸ κρῖμα σου νά πῖρει
Στ' ἀγρήγορό του πέρασμα
Στ' ἄρμονικὸ τροπάρι!»—

τὶ τροπάρι εἶναι αὐτὸ—ιεροψάλτης εἶναι ὁ βοριάς, ἢ παπάς; —κ. Α. Ρ. Τὸ «Σπέτσες» στοὺς πρῶτους ἔξη στίχους πηγαίνει πολὺ καλὰ—παρακάτω ὅμως δὲ μᾶς ἀρέσει: «Ἐχε ὑπόψη σου πὼς ὁ ἀναγνώστης δὲν ἔχει ἰδέα ἀπὸ ὅλα ὅσα εἶδες, ἔκανες κ' αἰσιάνθηκες στὶς Σπέτσες, λές πὼς τὸ «Νησιάκι τὸ οὐρανογέννητο κτλ. τὸ ἀγάπησες τόσο, πού κλείνεις τὰ μάτια σου, κ' ἀμέσως σὲ παίρνει μιὰ «βαρκοῦλα ὄνειρευτὴ» καὶ σὲ πάει ἐκεῖ, κ' ἀμέσως ἔξακολουθεῖς:

«Κι' ὄλο θαλασσοδέρομαι στῆς Ὅμορφιάς τὰ πλάτια
γιατὶ λιμάνι γι' ἄραγμα δὲν ἔχει ἡ Ὅμορφιά σου».

Αὐτὸ γιὰ μᾶς εἶναι αἰνιγμα. Ἐπίσης παρακάτω λές τοῦ νησιοῦ «ἄκου κ' ἔνα ἄλλο ἀκόμα»—(πεζολογία!)—κ' αὐτὸ τὸ ἄλλο εἶναι: πὼς τόσο σὲ πλάναψε κάποιο μετὸ τῆς ἀγάπης τὸ μεθῖσι, πού «ἀνοίγοντας τὸ στόμα»(!) Ὁρκο βαρὺν ὀρκίστηκα σ' ἔνα σου ἐρημοκλήσι: Καὶ τελίω- νεις! Τί ὀρκίστηκες; πὼς δὲ θά ξαναπαῖς, ἢ πὼς θά πᾶς; ἢ πὼς ἂν δὲν παντρευτεῖς κάποια Ὅμορφιά, θά γίνεις καλόγερος; — κ. Π. Σ. Μιχ. Γιατὶ ἀνακατεῖς τόσοσους καθα- ρεοσιανίτικους τύπους; — κ. Μ. Σ. Χ. Κ. Λάβαμε τίς «Ἀρμ. Πρόξες» καὶ τὰ Χαμ. Νύκτα» — κ. Γ. Καπ. Οἱ μετάρφρασεις εἶναι καλύτερες ἀπὸ τὰ προτόμπά σου. Ὑστερα ἀπὸ τὸ Μπουαλῶ, πού μεταφράζει, καὶ πού ὀρθολογίζει σὲ

βαθμὸ, πού πολλές φορές νά γράφει π ρ ὄ ξ α σὲ στίχους, τοῦ λόγου σου μᾶς γράφεις στίχους σὰν καὶ τοῦτο:

«Ἀχ! θέλω νά πεθάνω,
πὼς τὸ θέλω, νά χάνω
τὴν ψυχὴ μου στάκερια
νὰ τὴ σμίξω στάγερια»—

πού εἶναι σχεδὸν μόνο ῥίμες.—κ. Στ. Στρεές. Οἱ στίχοι τοῦ σονέτου δὲν εἶναι καθόλου στερεοί. Ἡ δευτέρη στροφή ἔχει ἀπὸ τοὺς 4 τοὺς 3 στίχους μετὸ κύριο τόνο στὴν ὄη συλλαβὴ, πρῶτα ἀδύνατο στὸν Ἰσούλλαβο —κ. Αλ. Ἐγκρ. Κάτι λέει τὸ «Νοττοῦρνο» μὰ δὲ μᾶς φαίνεται ἀκόμα γιά δημοσίευσιν. Τὰ δυὸ κομμάτια, ἀπὸ δυὸ στροφές, εἶναι λίγο σὰν ἐκκόλλητα κ' οὔτε πασκίζεις νά τὰ κολλήσεις λιγάκι:

«Δὲν ἀκρύγεται τὸ τραγοῦδι πιά»—

στίχος ἀρνητικὸς καὶ κακὰ τονισμένος, ἐνῶ μποροῦσες νά εἶπεις καλύτερα: «Ἐξάρνου σωπαίνει κτλ.»—κ. Γ. Κατ. Ὁ «καθρέφτης» θά εἶτανε καλὸς ἂν τὸ χαμόγελο χαρᾶς, πού δὲ μᾶς ἀρέσει ἐδῶ, μποροῦσε νά γίνει χαμόγελο ἱκανοποίησης, εὐχαρίστησης, ἢ κ' εὐτυχίας. Τὸ «Τότε» ὄχι.—κ. Σ. Χ. Β. «Καὶ τώρα στὸ ἀνάστημα σὲ βλέπω καὶ θαμπαίνω» κακὸς τρόπος γιά νά ἐκφράσεις πὼς θαυμάζεις πού τὸ βλέπεις πόσο μεγάλωσε, τὸ κυταρίσει. Πῶς, τὸ κυταρίσει, γελᾷει «ἄλλοξονας τριγύρω τὴ σκιά του;»—γενικὴ ἔχει ἀνάγκη νά καταγίνεις περισσότερο καὶ νά ζυγιάσεις τίς λέξεις σου.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων

Διακηρύττει ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ κατασκευὴ τῶν ξυλίνων τριπόδων καὶ κιγκλιωμάτων ὡς καὶ ἡ μεταφορὰ, τοποθέτησις καὶ ἐπαναφορὰ ἀπάντων τῶν ἐκλογικῶν εἰδῶν εἰς ἅπαντα τὰ ἐκλογικὰ τμήματα τοῦ Δήμου Ἀθηναίων διὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς 25ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται δι' ἀνοικτῶν προσφορῶν καὶ εἰς ἀκεραίας μονάδας ἐπὶ τοῦ ἐγκεκριμένου προϋπολογισμοῦ τῆν 10ην Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11 1)2 π. μ. ἐν τῇ Δημαρχίᾳ Ἀθηνῶν καὶ ἐνώπιον τῆς Δημαρχικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐγγύησις ὀρίζεται δρ. 3.500.

Ἄπαντα τὰ σχετιὰ εὐρηνητα κατατεθειμένα πρὸς τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ Τμήματι τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ὧν οἱ βουλόμενοι δύνανται νά λάβωσι γνῶσιν καθ' ἐκάστην.

**Ὁ Δήμαρχος
Σ. Πάσης**

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ (Ἐκδοσὴ «Τύπου» 1919 Δρ. 3—
ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι
—Οἱ Ἄλυσίδες—Στὴν ὀξώπορτα). Ἐκδο-
σὴ Ἐταιρίας «Τύπος» 1920. . . . . > 6—
ΠΑΛΙ ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 . . . . . > 3—
Βρίσκονται στὰ γραφεῖα τῆς Ἐταιρίας «ΤΥΠΟΣ»
— Ὀδὸς Σοφοκλέους 3. —

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
ΔΡ. 35,000,000

ΟΛΙΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ
ΔΡΑΧΜΑΙ
900,000,000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΑΙ: } ΑΛ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ
                                       } Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΑΙΓΙΟΝ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ
ΑΛΜΥΡΟΝ
ΑΜΦΙΣΣΑΝ
ΑΜΑΛΙΑΔΑ
ΑΡΤΑΝ
ΑΤΑΛΑΝΤΗΝ
ΒΟΛΟΝ
ΓΥΘΕΙΟΝ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑΝ
ΖΑΚΥΝΘΟΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ
ΘΗΒΑΣ
ΘΗΡΑΝ
ΙΘΑΚΗΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
ΚΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΝ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ
ΚΟΡΙΝΘΟΝ
ΚΥΜΗΝ
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΝ
ΚΥΘΗΡΑ
ΛΑΜΙΑΝ
ΛΑΡΙΣΣΑΝ
ΛΕΒΑΔΕΙΑΝ

ΔΕΥΚΑΛΑ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΝ
ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ
ΜΕΣΣΗΝΗΝ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ
ΠΑΞΟΥΣ
ΠΑΤΡΑΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ
ΠΥΛΟΝ
ΠΥΡΓΟΝ
ΣΠΑΡΤΗΝ
ΣΥΡΟΝ
ΤΡΙΚΑΛΑ
ΤΡΙΠΟΛΙΝ
ΧΑΛΚΙΔΑ